

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

RÁMEC POSKYTOVANIA INFORMÁCIÍ
SYSTÉMAMI VYSPORIADANIA CENNÝCH PAPIEROV

APRÍL 2005

O B S A H

	strana
RÁMEC NA POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ.....	3
I. Základné informácie	3
II. Pravidlá a postupy SVCP.....	7
III. Vzťahy s účastníkmi	9
IV. Vzťahy s ostatnými SVCP a komerčnými sprostredkovateľmi	12
V. Transfery cenných papierov, transfery finančných prostriedkov a prepojenie medzi transfermi.....	14
VI. Postupy v prípade defaultu	20
VII. Prečerpanie cenných papierov, požičiavanie cenných papierov a nadväzné (back-to-back) transakcie	23
VIII. Opatrenia na riadenie rizík.....	26
IX. Prevádzkové riziká	29

RÁMEC NA POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ

I. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

Táto časť venuje pozornosť mnohým základným črtám SVCP a dokumentuje trhové prostredie, v ktorom pôsobí. Otázky sa venujú základným funkciám SVCP vrátane cenných papierov, pre ktoré poskytuje služby vysporiadania, ako aj či SVCP poskytuje ďalšie služby. Otázky o organizačnej a vlastnickej štruktúre SVCP sú zamerané na získanie informácií o jeho právnom základe a o systéme a štruktúre riadenia.

SVCP môže nadobúdať širokú škálu organizačných štruktúr a obchodných funkcií. Systémy môžu byť napríklad vlastnené centrálnymi bankami, ich účastníkmi, alebo nezávislým subjektom súkromného sektora, ktorý môže alebo nemusí byť prevádzkovaný na báze zisku. Ako prvý krok pri objasnení povinností všetkých príslušných strán je užitočné charakterizovať druh vlastníctva, organizačnú štruktúru a štruktúru rozhodovania SVCP a finančné zdroje SVCP, ako aj dohľad orgánu dohľadu, ktorému daný systém podlieha.

A. Aký je názov SVCP?

Centrálny register krátkodobých cenných papierov (ďalej len „Register“).

B. Kde a v akom časovom pásme sa SVCP nachádza?

Adresa: Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava, Slovenská republika

Časové pásmo: CET

C. Aké funkcie SVCP plní?

1. Slúži SVCP ako depozitár cenných papierov, resp. poskytuje služby vysporiadania cenných papierov?

Register slúži ako depozitár krátkodobých cenných papierov a poskytuje služby pre ich majetkové vysporiadanie.

(a) Aké druhy nástrojov sú oprávnené na uloženie v SVCP (napr. dlžobné, majetkové, opčné listy atď.)?

Krátkodobé cenné papiere znejúce na slovenskú menu s dobou splatnosti do jedného roka emitované Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „MF SR“) alebo Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“).

(b) Aké druhy nástrojov sú oprávnené na transfer v rámci SVCP?

Štátne pokladničné poukážky – emitované MF SR

Pokladničné poukážky NBS - emitované NBS

- (c) Opíšte, prosím, či oprávnené cenné papiere sú dematerializované, imobilizované alebo sa prevádzajú fyzicky.

Cenné papiere evidované v Registri sú dematerializované.

- (d) Poskytuje SVCP úschovu pre fyzické certifikáty?

Nie, neposkytuje.

2. Poskytuje SVCP hotovostné účty, resp. poskytuje prevody finančných prostriedkov v spojitosti s transfermi cenných papierov? Ak áno, v akých menách?

Register v súčasnosti neposkytuje hotovostné účty ani prevod finančných prostriedkov v spojitosti s prevodmi cenných papierov.

3. Poskytuje SVCP službu porovnávania obchodov? Poskytujú iné subjekty takéto služby pre cenné papiere vysporiadované v SVCP?

Register poskytuje službu porovnávania obchodov. Iné subjekty neposkytujú túto službu pre cenné papiere vysporiadané v Registri.

4. Poskytuje SVCP službu nettingu obchodov (inú ako vysporiadanie transferov cenných papierov na čistom základe)? Poskytujú iné subjekty takéto služby pre cenné papiere vysporiadované v SVCP? Aké eventuálne druhy nettingu sa vykonávajú v jednom aj druhom prípade?

Prevody cenných papierov prebiehajú na hrubom základe.

5. Poskytuje SVCP program požičiavania alebo vypožičiavania si cenných papierov?

Nie, neposkytuje.

6. Poskytuje SVCP služby správy, resp. súvisiace služby, ako inkaso úrokov, dividend, istiny alebo zadržovania vymáhaných daňových nedoplatkov? Aké druhy služieb sa poskytujú?

Nie, neposkytuje.

7. Pôsobí SVCP ako centrálna protistrana alebo príkazca vo vzťahu k transakciám s jeho účastníkmi?

Nie, nepôsobí.

8. Ďalšie funkcie? Uvedte, prosím.

Funkcie Registra:

- a) evidencia emitentov cenných papierov,*
- b) zriadenie majetkových účtov členom registra a ich klientom a ich evidencia,*
- c) registrácia emisií cenných papierov,*
- d) evidencia primárneho predaja cenných papierov,*
- e) evidencia obchodov na sekundárnom trhu,*

- f) evidencia spätného odkúpenie splatných cenných papierov emitentom,
- g) registrácia vzniku, zmeny a zániku zmluvného záložného práva k cenným papierom a pozastavenie výkonu práva nakladať so založenými cennými papiermi,
- h) zabezpečuje zriadenie záložného práva na cenné papiere pri poskytovaní vnútrodenných úverov.

D. Aký druh organizácie predstavuje SVCP?

1. Uvedte, prosím, či SVCP je subjekt verejného sektoru alebo súkromného sektoru.

Register je súčasťou NBS, vedený odborom vysporiadania bankových obchodov.

2. Uvedte, prosím, či SVCP je organizovaný na ziskovom alebo neziskovom základe.

Register je súčasťou NBS a nie je organizovaný na ziskovom základe.

3. Aký je právny základ pre zriadenie SVCP a pre transfery cenných papierov robených cez neho?

NBS vedie Register podľa Zákona č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) a Zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

E. Opíšte, prosím, organizačnú a vlastnícku štruktúru SVCP a uveďte diagram znázorňujúci túto štruktúru.

1. Kto sú vlastníci SVCP?

Register je súčasťou NBS.

2. Aký subjekt alebo subjekty prevádzkujú SVCP? Ktoré funkcie SVCP sú eventuálne obstarávané od tretích strán?

Register je prevádzkovaný NBS, žiadne funkcie nie sú obstarávané od tretích strán.

3. Má SVCP svoje predstavenstvo?

Register nemá predstavenstvo.

- (a) Aké je jeho zloženie?

Otázka nie je uplatniteľná.

- (b) Aké sú jeho povinnosti?

Otázka nie je uplatniteľná.

F. Opíšte, prosím, finančné zdroje SVCP.

Register bol založený z finančných zdrojov NBS.

1. Suma vloženého kapitálu a nerozdelený zisk?

Otázka nie je uplatniteľná.

2. Záruky, poisťné krytie alebo iné podobné zabezpečenie?

Register nemá špeciálne zabezpečenie, za vedenie Registra zodpovedá NBS.

3. Úverové linky alebo akreditívy?

Žiadne.

4. Práva hodnotiť účastníkov alebo vlastníkov vlastného imania?

Otázka nie je uplatniteľná.

G. *Opíšte, prosím, či SVCP alebo jeho operátor podlieha schvaľovaniu, dozoru alebo dohľadu externým orgánom.*

Register je prevádzkovaný NBS, a nepodlieha schvaľovaniu, dozoru alebo dohľadu externým orgánom.

II. PRAVIDLÁ A POSTUPY SVCP

Je dôležité, aby SVCP mali jasné pravidlá a postupy, ktoré sa vzťahujú na všetky základné aspekty ich činnosti. Ak účastníci majú prístup k týmto pravidlám a postupom, budú schopní vytvoriť si jasné očakávania o činnostiach SVCP a budú schopní využiť toto chápanie na prijímanie rozhodnutí na jeho základe. To je mimoriadne dôležité vo vzťahu k riešeniu prípadov nevysporiadania alebo iných potenciálnych kolapsov v činnosti SVCP.

V týchto pravidlách a postupoch sa tiež zvyčajne opisuje štruktúra a proces prijímania rozhodnutí, ktoré sú jadrom systému riadenia organizácie. Pre operátorov SVCP sú integrita procesu rozhodovania a prostriedky na oznamovanie rozhodnutí dôležité z hľadiska úrovne dôvery, ktorú účastníci majú k schopnosti systému spravodlivo a účinne riadiť riziko.

Otázky nižšie sa všeobecne sústredia na to, ako účastníci dokážu získať výtlačok pravidiel a postupov SVCP, ako účastníci dokážu prispieť do tvorby pravidiel a postupov, ako sú informovaní o zmenách, na platnosť pravidiel a postupov pre SVCP ako aj jeho účastníkov a na okolnosti, za ktorých možno nerešpektovať tieto pravidlá a postupy. Tieto otázky spolu majú za cieľ poskytnúť účastníkom pochopenie úlohy, ktorú pravidlá a postupy systému hrajú v činnosti SVCP.

- A. *Má SVCP úplný zoznam pravidiel a postupov upravujúcich práva a povinnosti účastníkov a povinnosti SVCP?*

Rozhodnutie Národnej banky Slovenska z 21. decembra 2004, ktorým sa vydáva prevádzkový poriadok centrálného registra krátkodobých cenných papierov vedeného Národnou bankou Slovenska (ďalej len „Prevádzkový poriadok“).

1. Ako účastníci môžu získať výtlačok pravidiel a postupov?

Prevádzkový poriadok pre účastníkov je dostupný na internetovej stránke NBS (www.nbs.sk) resp. na požiadanie je možné poštou alebo elektronickou formou poslať účastníkovi.

2. Má iná dokumentácia poskytnutá účastníkom (napr. príručky pre používateľov) rovnaký štatút ako pravidlá a postupy?

Nie, neexistuje iná dokumentácia, ktorá má rovnaký štatút ako Prevádzkový poriadok.

3. Opíšte proces zmeny pravidiel a postupov vrátane potreby súhlasu regulačného orgánu.

- (a) Aká právomoc je potrebná a ako sa táto líši v závislosti od druhu príslušnej zmeny?

NBS vykonáva všetky činnosti súvisiace so zmenou pravidiel a postupov Prevádzkového poriadku na základe súhlasu Bankovej rady NBS.

- (b) Ako sú účastníci informovaní o zmenách pravidiel a postupov?

Zmeny pravidiel a postupov sú účastníkom oznámené listom, ku ktorému je priložený zoznam zmien resp. nový Prevádzkový poriadok. Zmeny sú tiež publikované na internetovej stránke NBS (viď.II.A.1).

(c) Existuje postup na pripomienkovanie navrhovaných zmien pravidiel účastníkmi alebo inými subjektmi?

Navrhované zmeny pravidiel sú postúpené účastníkom na pripomienkovanie v rámci pripomienkového konania.

B. Sú pravidlá a postupy záväzné pre SVCP, ako aj jeho účastníkov? Za akých podmienok a na základe koho právomoci môže SVCP obísť uplatnenie písomných pravidiel a postupov?

Pravidlá a postupy sú záväzné pre Register, ako aj jeho účastníkov a neexistujú žiadne podmienky ani žiadne právomoci aby Register mohol obísť uplatnenie písomných pravidiel a postupov.

III. VZŤAHY S ÚČASTNÍKMI

Pri hodnotení SVCP je podstatné, aby účastníci chápali charakter vzťahov, ktoré systémy majú so svojimi účastníkmi. Treba chápať rôzne druhy členstva, ktorú sú dostupné, ako aj požiadavky na vstup do systému ako účastník. Pre kvalifikované hodnotenie systému je potrebná aj znalosť štruktúry účtov SVCP. Účastníci musia chápať, či táto štruktúra umožňuje alebo vyžaduje oddelenie hotovosti alebo cenných papierov svojich klientov na samostatných účtoch alebo podúčtoch v SVCP.

V tejto časti sa venuje pozornosť týmto otázkam, ako aj postupom ukončenia účasti v SVCP a dôsledkom tohto ukončenia. Na základe systému podieľania sa na stratách alebo iných mechanizmov ukončenie členstva nemusí zakončiť všetky povinnosti účastníkov vo vzťahu k SVCP. Všeobecné obmedzenia zodpovednosti SVCP voči účastníkom sú predmetom poslednej otázky v tejto časti. Tieto otázky sú samozrejme dôležité, aby účastníci mohli určiť veľkosť svojej angažovanosti v rôznych rizikách spojených s SVCP.

Hoci tieto otázky predstavujú základný rámec vzťahu medzi účastníkmi a SVCP, mnohé z najdôležitejších aspektov týchto vzťahov sa týkajú riešenia prípadov nevysporiadania alebo defaultu. Špecifické otázky týkajúce sa týchto tém sa preberajú v časti VII nižšie.

A. *Opíšte, prosím, druhy členstva, ktoré SVCP poskytuje.*

Register funguje na jednotupňovom systéme evidencie a eviduje dva druhy členstva: člen registra a jeho klient.

1. *Ako sa jednotlivé druhy líšia?*

Členmi registra sú NBS a MF SR. Okrem nich členom registra môže byť na základe žiadosti:

- a) banka a pobočka zahraničnej banky,*
- b) Exportno-importná banka Slovenskej republiky,*
- c) poisťovňa,*
- d) obchodník s cennými papiermi so sídlom na území Slovenskej republiky,*
- e) centrálny depozitár so sídlom na území Slovenskej republiky alebo centrálny depozitár so sídlom mimo územia Slovenskej republiky.*

Klient komunikuje s Registrom len prostredníctvom svojho člena.

2. *Pre všetkých účastníkov v každej kategórii členstva platia tie isté pravidlá a postupy? Opíšte, prosím, dôležité výnimky vrátane rozdielnych pravidiel pre rôznych účastníkov a dôvody týchto rozdielov.*

Pre všetkých účastníkov v každej kategórii členstva platia tie isté pravidlá a postupy.

B. *Môžu účastníci zriaďovať účty pre aktíva svojich klientov, ktoré sú oddelené od ich vlastných majetkových účtov v SVCP?*

Register zriaďuje majetkové účty členom registra a ich klientom. V registri sa môže zriaďiť členovi registra len jeden majetkový účet. Klientske účty sú

oddelené od majetkových účtov členov. V registri sa môže zriadiť klientovi člena registra len jeden majetkový účet s výnimkou správcovskej spoločnosti, ktorej môže zriadiť majetkový účet pre každý podielový fond a dôchodkový fond vytvorený alebo spravovaný touto správcovskou spoločnosťou.

1. Ak áno, zabezpečuje sa to prostredníctvom jedného súhrnného klientskeho účtu alebo prostredníctvom mnohých účtov, resp. podúčtov?

Pre každého klienta je vytvorený samostatný majetkový účet.

2. Je oddelenie dobrovoľné alebo povinné?

Povinné.

3. Dáva podľa pravidiel systému skutočnosť, že podúčet v SVCP nesie meno tretej strany, akékoľvek práva tejto tretej strane ako účastníkovi?

Klient člena registra disponuje so svojim majetkovým účtom ale inštrukcie posielajú cez svojho člena.

C. *Opíšte, prosím, požiadavky na účastníka pre každý druh členstva.*

1. Je povinné, aby účastníci mali sídlo v konkrétnej jurisdikcii alebo boli jej rezidentmi?

Členovia registra, okrem centrálného depozitára so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, musia byť rezidentmi Slovenskej republiky.

2. Musia účastníci podliehať režimu dohľadu? Ak áno, opíšte to.

Nie, nemusia.

3. Musia účastníci vlastniť majetkový podiel v SVCP?

Otázka nie je uplatniteľná.

4. Existujú finančné, ekonomické, osobné alebo iné požiadavky (napr. minimálne kapitálové požiadavky, testy „vhodnosti a primeranosti“)? Ak áno, uveďte, prosím, opis.

Členovia Registra sú evidovaní na základe žiadosti o zriadenie majetkového účtu člena Registra. Klienti sú evidovaní na základe žiadosti o zriadenie majetkového účtu klienta.

D. *Angažuje sa SVCP v dohľade nad svojimi účastníkmi, aby ich kroky boli v súlade s jeho pravidlami a postupmi? Ak áno, uveďte, prosím, opis.*

Nie.

E. *Za akých podmienok môžu účastníci ukončiť svoje členstvo v SVCP? Znamená to koniec všetkých záväzkov účastníka? Ak nie, opíšte, prosím, ktoré záväzky by mohli zostať.*

Zrušenie majetkového účtu člena registra musí podať člen písomne. Zrušenie majetkového účtu pre svojho klienta môže požiadať člen registra, ktorý žiadal o jeho zriadenie. Žiadosť sa predkladá NBS písomne v dvoch origináloch. V registri sa môže zrušiť majetkový účet len, ak nie sú na ňom evidované žiadne

cenné papiere. NBS zruší pôvodný majetkový účet klienta najneskôr do 5 pracovných dní od jej doručenia žiadosti o zrušenie majetkového účtu.

F. Za akých podmienok môže SVCP ukončiť členstvo účastníka v SVCP?

Ukončenie členstva v Registri je v súčasnosti riešené len zo strany člena Registra. Ukončenie členstva v Registri zo strany Registra bude riešené v iných predpisoch upravujúcich pôsobnosť Registra.

G. Opíšte, prosím, rozsah zodpovednosti SVCP voči účastníkom vrátane štandardu zodpovednosti (nedbalosť, hrubá nedbalosť, úmyselné protiprávne konanie, presne vymedzená zodpovednosť alebo iná), štandardu vyššej moci, a akékoľvek obmedzenie miery zodpovednosti SVCP (napr. nepriame alebo následné škody). Kde sú tieto povinnosti a ich obmedzenia ustanovené (napr. v zákone alebo zmluve)?

Rozsah zodpovednosti voči účastníkom, ktorá nie je obsiahnutá v prevádzkovom poriadku riešia príslušné ustanovenia zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a príslušné ustanovenia zákona č. 566/2001 Z.z. Zákon o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch).

IV. VZŤAHY S OSTATNÝMI SVCP A KOMERČNÝMI SPROSTREDKOVATEĽMI

Mnohé SVCP majú vzťahy so sprostredkovateľmi, ktorí vykonávajú dôležité úlohy pre SVCP, a tým nepriamo pre účastníkov systému a ich klientov. Vzťahy alebo prepojenia medzi SVCP môžu byť osobitne dôležité pre pochopenie dôsledkov mechanizmov vysporiadania. Napríklad v tých prípadoch, keď prepojenie znamená použitie iného SVCP alebo komerčného sprostredkovateľa ako subsprávcu cenných papierov, poskytnutie informácií o tomto prepojení bude dôležité, aby účastníci mohli úplne zhodnotiť súvisiace riziká. Posúdenie rizík sa môže líšiť v závislosti od toho, či toto prepojenie umožňuje len voľné dodávky, alebo či ide aj o hotovostné účty v dvoch SVCP. Tento druhý druh prepojenia si zasluhuje osobitnú pozornosť z hľadiska zistenia, či zvyšuje potenciál, aby sa porucha vo vysporiadaní rýchlo rozšírila medzi rôznymi systémami.

Keďže je to SVCP, a nie účastníci, kto vyjednáva a uzatvára dohody s týmito tretími stranami, pre účastníkov je dôležité byť úplne informovaní o príslušných aspektoch rôznych sprostredkovateľských vzťahoch systému vrátane noriem používaných systémom vysporiadania cenných papierov pri výbere a monitorovaní sprostredkovateľov, funkcií, ktoré sprostredkovatelia vykonávajú, a akýchkoľvek konkrétnych mechanizmov riadenia rizík zavedených špecificky na ochranu proti rizikám, ktoré prinášajú tieto vzťahy. Je tiež dôležité identifikovať prípady, v ktorých SVCP postupuje finančné prostriedky alebo cenné papiere v mene tretích strán alebo sprostredkovateľov, keďže tieto kroky môžu prinášať riziká pre SVCP a jeho účastníkov.

A. *Udržiava SVCP prepojenia (vrátane vzťahov so subsprávcami alebo hotovostnými korešpondentmi) alebo iné vzťahy s ostatnými SVCP?*

Nie. Ďalšie otázky z tejto časti nie sú uplatniteľné.

1. Identifikujte, prosím, každý z ďalších používaných SVCP a druhý cenných papierov, ktoré sa prevádzajú cez tieto prepojenia.

(a) Aký je názov druhého SVCP? Kde sa nachádza?

(b) Ktoré cenné papiere sú oprávnené na transfer cez prepojenie pre druhý SVCP?

(c) Sú transfery cenných papierov, ktoré sa vykonávajú cez prepojenie pre druhý SVCP, obmedzené na transfery bez platby, alebo sa cez prepojenie vykonávajú pre druhý SVCP aj transfery proti platbe? Ak sa vykonávajú transfery proti platbe, opíšte, prosím, čas realizácie transferov a zodpovedajúcich platieb.

(d) Poskytuje iný SVCP správcovské služby pre SVCP, a ak áno, kto znáša akékoľvek úverové riziko alebo riziko správcu?

B. *Používa SVCP správcov cenných papierov (iných ako iné SVCP, ktoré sa uvádzajú v predchádzajúcej otázke), resp. komerčných hotovostných korešpondentov? Špecifikujte, prosím, správcov alebo hotovostných korešpondentov, ktorí sa používajú, a povinnosti, ktoré každý z nich vykonáva.*

Otázka nie je uplatniteľná.

- C. *Opíšte, prosím, normy používané pri schvaľovaní alebo skúmaní vzťahov s ostatnými SVCP, správcami alebo hotovostnými korešpondentmi vrátane akýchkoľvek finančných alebo prevádzkových požiadaviek alebo prítomnosti poistenia alebo verejného dohľadu.*

Otázka nie je uplatniteľná.

- D. *Postupuje SVCP finančné prostriedky alebo cenné papiere iným sprostredkovateľom alebo v mene iných sprostredkovateľov, ako sú emisní alebo platobní agenti? Ak áno, uveďte, prosím, okolnosti, za ktorých takáto angažovanosť môže vzniknúť.*

Otázka nie je uplatniteľná.

- E. *Opíšte, prosím, opatrenia, ktoré sú zavedené na ochranu SVCP a jeho členov proti nesplneniu záväzkov iných SVCP alebo komerčných sprostredkovateľov voči SVCP vrátane mechanizmov riadenia rizík, kolaterálu alebo alternatívnych zdrojov finančných prostriedkov a cenných papierov.*

Otázka nie je uplatniteľná.

V. TRANSFERY CENNÝCH PAPIEROV, TRANSFERY FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV A PREPOJENIE MEDZI TRANSFERMI

Stredobodom činnosti SVCP sú transfery cenných papierov a finančných prostriedkov, ktoré v skutočnosti tvoria proces vysporiadania. Otázky v tejto časti začínajú sústredením sa na prípadný proces porovnávania inštrukcií na vysporiadanie pred začatím samotného procesu vysporiadania. Na niektorých trhoch sú porovnané inštrukcie na vysporiadanie záväzné, čo môže prinášať dodatočné povinnosti účastníkom, ktorých pochopenie je pre nich dôležité.

Táto časť ďalej skúma otázky, ktoré prináša prax registrácie cenných papierov. Pretože zákony rôznych štátov sa v tomto ohľade značne líšia, tento rámec pre poskytovanie informácií nie je určený ako náhrada právnej analýzy aspektov týkajúcich sa registrácie, napríklad otázky povahy vlastníckeho titulu k cenným papierom, ktoré sa prevádzajú v SVCP, ak systém samotný nie je zároveň registrátorom. Otázky sa namiesto toho sústredia na okolnosti, za ktorých sa SVCP samotný stane zaangažovaný v procese registrácie, ako aj na riziká, ktoré môžu vzniknúť, ak účastníci zlyhajú počas procesu preregistrácie cenných papierov na meno kupujúceho. Dôležité je najmä chápať, či pravidlá a postupy SVCP budú vyžadovať, aby sa transakcie pri takejto udalosti stiahli z vysporiadania.

Pozornosť sa ďalej venuje mechanizmu transferov cenných papierov a finančných prostriedkov vrátane otázky, kde v SVCP sa vykonávajú hotovostné transfery spojené s transfermi cenných papierov. Tieto otázky sa zameriavajú aj na okolnosti, za ktorých SVCP poskytuje úvery účastníkom, ako na aspekt schopnosti zabezpečovať transfer finančných prostriedkov v SVCP. Je samozrejme dôležité, aby účastníci chápali, aké druhy hotovostných účtov sa poskytujú v SVCP a na koho kladú riziko vo vzťahu k hotovostným vkladom, ako aj či SVCP samotný znáša úverové riziko v spojitosti s týmito účtami.

Otázky ďalej skúmajú časové rozvrhnutie spracovania v rámci SVCP, či SVCP je DVP systém a aký prípadný model DVP SVCP prijal. DVP je mechanizmus, ktorý zabezpečuje, aby sa konečná dodávka uskutočnila, ak a len ak sa uskutoční konečná platba, čo odstráni riziko istiny a prispeje k zníženiu rizika likvidity.

Problémy, ktoré vznikajú pri praktickej implementácii DVP, sa opisovali v Správe o DVP spomínanej v časti Úvod, a týkajú sa predovšetkým konečnosti transferov cenných papierov a transferov finančných prostriedkov, ktoré spolu predstavujú vysporiadanie DVP. Transfery sú konečné, ak sú neodvolateľné, ako aj bezpodmienečné. Transfer je neodvolateľný, ak jeho strany už nemôžu zrušiť svoje inštrukcie, a stáva sa bezpodmienečným, ak neexistujú žiadne okolnosti, ktoré by mohli viesť k tomu, aby ho SVCP stiahol z vysporiadania. Ak transfery sú predbežné v čase spracovania, ak sa aj dosiahne DVP, zostáva riziko, že transfery sa môžu stiahnuť z vysporiadania neskôr, ak nemožno dosiahnuť konečnosť.

Ak „riziko konečnosti“ nie je správne rozpoznané a riadené, mohlo by mať systémový vplyv. Členovia SVCP majú často zabezpečenú okamžitú dostupnosť prijatých cenných papierov, aj keď transfer nie je konečný. Ak tieto členovia potom znovu predajú cenné papiere, alebo ich sprístupnia klientom, ktorí sú správcami, a pôvodný transfer sa následne stiahne z vysporiadania, ďalšie transfery členov alebo klientov členov môžu byť tiež stiahnuté, čím sa vplyv tohto stiahnutia rozšíri na nesúvisiace strany. V konečnom dôsledku môže tiež viesť k rozdeleniu strát medzi

účastníkov. Z týchto dôvodov sa otázky nižšie pokúšajú presne objasniť okolnosti, za ktorých sa transfery stanú konečné.

Tieto otázky venujú pozornosť aj poskytovaniu záruk vysporiadania systémom vysporiadania cenných papierov. Ak existujú záruky, treba, aby účastníci chápali udalosti, ktoré iniciujú uplatnenie záruky, ako aj krytie, ktoré záruka poskytuje vrátane zodpovednosti SVCP vo vzťahu k tejto záruke.

A. *Opíšte, prosím, či a ako sa inštrukcie na vysporiadanie porovnávajú medzi účastníkmi pred spracovaním systémom vysporiadania cenných papierov.*

Člen registra zasiela v prípade prevodu cenných papierov súvisiaci s nákupom a predajom cenných papierov:

- a) príkaz na registráciu prevodu cenných papierov v prospech majetkového účtu kupujúceho (príkaz na nákup), ak kupuje cenné papiere na svoj majetkový účet alebo cenné papiere kupuje jeho klient;*
- b) príkaz na registráciu prevodu cenných papierov na farchu majetkového účtu predávajúceho (príkaz na predaj), ak predáva cenné papiere zo svojho majetkového účtu alebo cenné papiere predáva jeho klient.*

Člen registra zasiela v prípade prevodu cenných papierov súvisiaci s poskytnutím a prijatím úveru so zabezpečovacím prevodom cenných papierov:

- a) príkaz veriteľa na zabezpečovací prevod cenných papierov, ak člen registra alebo jeho klient poskytol úver dlžníkovi;*
- b) príkaz dlžníka na zabezpečovací prevod cenných papierov, ak člen registra alebo jeho klient prijal úver od veriteľa.*

Ak je v systéme vložený a vzájomne porovnateľný príkaz na nákup a príkaz na predaj alebo príkaz veriteľa a príkaz dlžníka, Register vykoná rezerváciu cenných papierov a zašle členom registra správu o rezervácii cenných papierov.

1. *Vyžaduje sa porovnanie pre všetky transakcie bez výnimky?*

Porovnanie sa nevyžaduje pri nasledujúcich typov transakcií: primárny predaj, splatnosť a poskytovanie vnútrodených úverov.

2. *Aký postup sa používa, keď inštrukcie nie sú porovnané?*

Ak do systému nie je vložený a vzájomne porovnateľný príkaz na nákup a príkaz na predaj alebo príkaz veriteľa a príkaz dlžníka, Register nevykoná rezerváciu cenných papierov, pričom vhodným spôsobom o tejto skutočnosti informuje členov registra.

3. *Sú porovnané inštrukcie na vysporiadanie záväzné pre účastníkov?*

Vzájomne porovnané (spárované) inštrukcie na vysporiadanie sú záväzné pre obidvoch účastníkov.

- (a) Ak áno, opíšte, prosím, dôsledky nesplnenia povinností účastníkmi (napr. nútené vysporiadanie, sankcie, krátke pozície).

Ak člen registra, ktorý kupuje cenné papiere na svoj majetkový účet alebo pre svojho klienta nevykoná prevod finančných prostriedkov, Register rezerváciu cenných papierov zruší.

- (b) Opíšte, prosím, či to je úprava obsiahnutá v pravidlách a postupoch SVCP, alebo národných zákonov alebo predpisov.

Pravidlá a postupy Registra obsahuje Rozhodnutie Národnej banky Slovenska z 21. decembra 2004, ktorým sa vydáva prevádzkový poriadok centrálného registra krátkodobých cenných papierov vedeného Národnou bankou Slovenska

- (c) Uveďte, prosím, časový rad, v ktorom sú vyznačené body, v ktorých sa porovnané inštrukcie stávajú záväzné, ako aj akýkoľvek proces pred porovnaním, ktorý sa vykonáva.

Register príkaz na nákup a príkaz na predaj alebo príkaz veriteľa a príkaz dlžníka do systému vloží v deň uzatvorenia obchodu. Porovnané inštrukcie sa stávajú záväzné v momente spracovania príkazov.

B. Sú cenné papiere prevádzané v SVCP registrované?

Všetky cenné papiere prevádzané v Registri sú zaregistrované (zaevidované).

1. Kto je registrátor?

Registráciu (evidenciu) vykonáva Register na základe inštrukcie od emitenta.

2. Je bežnou praxou registrovať cenné papiere na meno SVCP (alebo jeho povereného subjektu), alebo na meno vlastníka požitkov? Existujú prípady, keď cenné papiere umiestnené v SVCP nie sú registrované ani na SVCP (alebo ním určený subjekt), ani na vlastníka požitkov?

Cenné papiere sú registrované na majetkových účtoch majiteľov cenných papierov. Na meno Registra nie sú registrované žiadne cenné papiere.

3. Ak SVCP poskytuje správčovské služby, bude držať cenné papiere registrované na meno vlastníka požitkov?

Register neposkytuje správčovské služby.

4. Za akých okolností iniciuje SVCP registráciu cenných papierov na meno kupujúceho?

Člen registra, ktorý kupuje cenné papiere na svoj majetkový účet alebo pre svojho klienta je povinný po rezervácii cenných papierov vykonať bezhotovostný prevod finančných prostriedkov formou prioritnej platby (RTGS platby) za nakúpené cenné papiere. Jeho peňažný záväzok sa považuje za splnený pripísaním peňažnej sumy na účet predávajúceho v medzibankovom platobnom systéme SIPS vo výške celkovej sumy obchodu najneskôr v deň vysporiadania obchodu. Register na základe potvrdenia o prijatej platbe od predávajúceho člena vykoná registráciu cenných papierov a zašle členom registra doklad o registrácii obchodu a výpis z majetkového účtu.

5. Ako dlho proces registrácie zvyčajne trvá? Sú účastníci informovaní, keď sa registrácia dokončí?

Člen registra, ktorý predáva cenné papiere zo svojho majetkového účtu alebo z majetkového účtu svojho klienta zašle Registru ihneď po pripísaní peňažnej sumy na účet predávajúceho vo výške celkovej sumy obchodu potvrdenie o prijatej platbe. Register po prijatí potvrdenia o platbe od predávajúceho prevedie cenné papiere na kupujúceho. Účastníci sú informovaní, keď sa registrácia dokončí.

6. *Môžu byť cenné papiere prevádzané v SVCP pred tým, ako sa dokončí registrácia na meno kupujúceho? Ak áno, umožňujú pravidlá a postupy SVCP stiahnutie alebo storno takýchto transferov v prípade úpadku alebo iných udalostí, na základe čoho sa meno kupujúceho nezapíše do registra?*

Nie, nemôžu byť cenné papiere prevádzané pred tým, ako sa dokončí registrácia na meno kupujúceho.

C. *Opíšte, prosím, ako sa transfery cenných papierov spracúvajú v SVCP.*

1. *Uvedte, prosím, či sa transfery spracúvajú ako debety a kredity na farchu alebo v prospech účtov členov, alebo nejakou inou metódou.*

Prevody sa spracúvajú ako debety a kredity na farchu alebo v prospech majetkových účtov účastníkov Registra.

2. *Spracúvajú sa nepretržite (v reálnom čase), alebo v jednej alebo viacerých dávkach?*

Spracúvajú sa podľa zadávania obchodných transakcií do systému (v reálnom čase).

3. *Ak nepretržite, počas akých hodín sa spracovanie uskutočňuje? Ak v dávkach, v akom čase alebo časoch sa spracovanie začína a končí?*

Register prijíma v pracovných dňoch v čase od 8.30 hod. do 13.30 hod. príkaz na registráciu prevodu cenných papierov v prospech majetkového účtu kupujúceho (príkaz na nákup), príkaz na registráciu prevodu cenných papierov na farchu majetkového účtu predávajúceho (príkaz na predaj), príkaz veriteľa na zabezpečovací prevod cenných papierov, príkaz dlžníka na zabezpečovací prevod cenných papierov a do 14.15 hod. potvrdenie platby.

4. *Uskutočňuje sa vysporiadanie cenných papierov denne? Uvedte, prosím, cenné papiere, pre ktoré sa vysporiadanie uskutočňuje len v konkrétne dni týždňa alebo mesiaca.*

Vysporiadanie cenných papierov sa uskutočňuje denne (každý pracovný deň).

D. *Opíšte, prosím, či konečné transfery finančných prostriedkov v spojitosti s SVCP sa vykonávajú ako debety a kredity na farchu alebo v prospech zostatkov držaných v SVCP, jednej alebo viacerých komerčných bankách, v centrálnej banke, alebo nejakou inou metódou.*

1. *Vedie SVCP hotovostné účty pre svojich účastníkov? Sú tieto účty rovnocenné vkladovým účtom v obchodnej alebo centrálnej banke, alebo slúžia len ako „hotovostné informatívne“ účty?*

Register nevedie účty peňažných prostriedkov pre členov a ich klientov (vid'.I.C.2), tieto sú vedené v medzibankovom platobnom systéme SIPS.

2. Voči akému subjektu (SVCP alebo inému) nesie účastník riziko hotovostného vkladu?

Voči NBS.

3. Za akých okolností poskytuje SVCP úvery alebo krátkodobé finančné výpomoci svojim účastníkom, a tým sa angažuje v úverom riziku?

Register neposkytuje úvery alebo krátkodobé finančné výpomoci svojim účastníkom a tým sa nevystavuje úverovému riziku.

4. Na ako dlho sa môžu takéto úvery poskytovať? Ako dlho zvyčajne trvajú?

Otázka nie je uplatniteľná.

- E. Je SVCP DVP systém? Ak áno, opíšte, prosím, používaný DVP model podľa modelov, ktoré sa opisujú v Správe o DVP (pozri Úvod). Poskytnite, prosím, tiež diagram, v ktorom sa uvádza časové rozvrhnutie udalostí pri spracovaní cenných papierov a transferov finančných prostriedkov v SVCP. Ak SVCP poskytuje viac ako jednu alternatívu pre spracovanie vysporiadania, uveďte, prosím, odpoveď na každú alternatívu a uveďte relatívnu dôležitosť každej alternatívy.

1. Spracúvajú sa transfery finančných prostriedkov a transfery cenných papierov v tom istom systéme, alebo v rôznych systémoch? Ak v rôznych, ako sú prepojené?

- (a) Opíšte, prosím, či každý transfer cenných papierov je spojený s konkrétnym transferom finančných prostriedkov na základe individuálnych transakcií, na čistom základe, alebo sa vykonáva nejakou inou metódou.

Každý prevod cenných papierov je spojený s konkrétnym prevodom finančných prostriedkov na základe jednotlivých transakcií na hrubom základe.

- (b) „Rozdeľuje“ SVCP veľké transakcie do viacerých transakcií, alebo vyžaduje, aby to robili účastníci?

Register nerozdeľuje veľké prevody do viacerých transakcií ani to nevyžaduje.

2. Kedy sa transfery cenných papierov a finančných prostriedkov stanú konečné?

- (a) V akom čase sa transfery cenných papierov stanú konečné? Po akej udalosti alebo udalostiach?

Prevod cenných papierov sa stane konečným, keď sú cenné papiere pripísané na majetkový účet kupujúceho.

- (b) V akom čase sa transfery finančných prostriedkov stanú konečné? Po akej udalosti alebo udalostiach? Umožňuje tento časový rozvrh

retransfer v ten istý deň finančných prostriedkov prijatých za cenné papiere?

Prevod peňažných prostriedkov sa stane konečným pripísaním peňažnej sumy na účet predávajúceho v medzibankovom platobnom systéme SIPS vo výške celkovej sumy obchodu najneskôr v deň vysporiadania obchodu.

- (c) Ak konečná dodávka cenných papierov predchádza konečnému transferu finančných prostriedkov, môžu účastníci voľne disponovať s týmito cennými papiermi pred konečnosťou finančných prostriedkov? Ak áno, aké opatrenia sa prijímú, ak finančné prostriedky nebudú prijaté?

Register je DVP systémom (Model 1) a preto voľne disponovať s cennými papiermi môžu účastníci až po konečnom prevode finančných prostriedkov.

- (d) Ak konečná dodávka finančných prostriedkov predchádza konečnému transferu cenných papierov, môžu účastníci voľne disponovať s týmito finančnými prostriedkami pred konečnosťou cenných papierov? Ak áno, aké opatrenia sa prijímú, ak cenné papiere nebudú prijaté?

Nie, nemôžu účastníci voľne disponovať s finančnými prostriedkami .

- (e) Líši sa časový rozvrh konečnosti v závislosti od druhu prevádzaného cenného papiera alebo meny, v ktorej sa má platba uskutočniť? Uveďte, prosím, opis.

Nie, časový rozvrh finality je rovnaký pre všetky typy cenných papierov evidovaných v Registri.

F. *„Zaručuje“ samotný SVCP transfery finančných prostriedkov alebo cenných papierov?*

Nie, Register nezaručuje prevod finančných prostriedkov ani prevod cenných papierov.

1. Za akých okolností a v akom bode SVCP garantuje transfery?

Otázka nie je uplatniteľná.

2. Aké kroky je SVCP povinný prijať na základe záruky?

Otázka nie je uplatniteľná.

3. Uveďte, prosím, či záruka je črtou pravidiel a postupov SVCP, alebo národných zákonov alebo predpisov.

Otázka nie je uplatniteľná.

VI. POSTUPY V PRÍPADE DEFAULTU

Udalosti predstavujúce default patria medzi najťažšie a najstresujúcejšie udalosti, ktoré môžu stretnúť účastníkov trhu a SVCP. Správa IOSCO zdôrazňuje potrebu transparentnosti v oblasti postupov pri defaulte z dôvodu, že poskytne väčšiu istotu vo fungovaní trhových mechanizmov počas týchto stresujúcich udalostí, a tým zníži riziko, že jeden default spôsobí ďalšie kolapsy.

Pretože definícia udalosti predstavujúcej default sa v jednotlivých systémoch môže líšiť, Správa IOSCO odporúča poskytovanie informácií o okolnostiach, za ktorých sa môže prijať opatrenie, ako aj kto ho môže prijať. V niektorých prípadoch SVCP nemôže používať termín „default“ vo svojich pravidlách a postupoch, ani v zmluvách so svojimi účastníkmi. V týchto prípadoch sa SVCP musia pokúsiť objasniť svojim účastníkom, ako budú riešiť platobnú neschopnosť účastníka a akékoľvek ďalšie okolnosti, za ktorých iniciujú výnimočné opatrenia na splnenie záväzkov týkajúcich sa vysporiadania alebo iných záväzkov voči svojim účastníkom.

Čo sa tohto týka, táto časť sa snaží na jednom mieste vysvetliť zdroje, ktoré má SVCP k dispozícii vo vzťahu k splneniu záväzkov v prípade defaultu alebo iných udalostí, ktoré iniciujú mimoriadne opatrenia. Je dôležité, aby účastníci chápali, aké sú tieto zdroje, ako aj v akom poradí budú využívané. Tieto otázky venujú tiež pozornosť možnosti, že transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov SVCP stiahne z vysporiadania. Pretože stiahnutie z vysporiadania predstavuje spôsob prerozdelenia likviditných tlakov a úverových strát, je dôležité, aby účastníci chápali všetky možné okolnosti, za ktorých môže stiahnutie z vysporiadania nastať.

A. *Opíšte, prosím, udalosti alebo okolnosti, ktoré by mohli predstavovať default účastníka podľa pravidiel a postupov SVCP, alebo ktoré by viedli k tomu, aby SVCP využil mimoriadne mechanizmy na vysporiadanie, alebo postupy stiahnutia z vysporiadania.*

1. *Nesplnenie testu platobnej schopnosti účastníkom podľa platných zákonov jeho jurisdikcie?*

V prípade nesplnenia testu platobnej schopnosti majetkový účet člena resp. jeho klienta je zablokovaný.

2. *Nevykonanie platieb alebo dodávok cenných papierov v stanovenom čase?*

Ak člen registra, ktorý kupuje cenné papiere na svoj majetkový účet alebo pre svojho klienta nevykoná prevod finančných prostriedkov, Register rezerváciu cenných papierov zruší. Ak člen registra alebo jeho klient, ktorý predáva cenné papiere na majetkovom účte nemá dostatočný počet cenných papierov, Register príkaz neakceptuje.

3. *Ak pravidlá a postupy poskytujú možnosť voľnej úvahy pri rozhodnutí sa o použití postupov pri defaulte alebo iných mimoriadnych postupov, opíšte, prosím, kde je zakotvená právomoc uplatniť túto možnosť rozhodnúť sa a okolnosti, za ktorých sa táto právomoc použije.*

V prípade zlyhania alebo iných mimoriadnych udalostí o ďalších postupoch rozhodne NBS (úsek bankového dohľadu) a Úrad pre finančný trh. Príslušné opatrenia sú vykonané na základe ich inštrukcií.

B. *Aké postupy uplatňuje SVCP pri určení, že nastala udalosť znamenajúca default, alebo že treba uplatniť mimoriadne mechanizmy vysporiadania?*

1. *Ako a v ktorom bode sú účastníci informovaní, že to nastalo?*

Účastníci sú informovaní prostredníctvom internetovej stránky NBS.

2. *Bude sa od SVCP očakávať, že bude za týchto okolností ďalej plniť všetky svoje záväzky voči účastníkom? Opíšte, prosím, zdroje, ktoré sú k dispozícii na zabezpečenie, aby sa tieto záväzky ďalej plnili (napr. kolaterál, fond účastníkov, poistenie, systém podielania sa na stratách atď.)*

Vid'. VI.A2

3. *Opíšte, prosím, a uveďte časový rad, ktorý označuje poradie, v akom sa tieto zdroje budú používať, ako aj časové rozvrhnutie informovania účastníkov a dôležité konečné termíny (napr. kedy sa splnia záväzky SVCP voči účastníkom, kedy účastníci budú musieť splniť svoje záväzky podielania sa na stratách)*

V prípade zlyhania majetkový účet člena resp. jeho klienta je zablokovaný.

4. *Opíšte, prosím, všetky podmienky, za ktorých by SVCP mohol stiahnuť z vysporiadania predbežné transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov.*

(a) *Ako a na základe akej právomoci SVCP prijme rozhodnutie stiahnuť transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov z vysporiadania?*

Nie je možné stiahnuť prevody cenných papierov z vysporiadania. Ďalšie otázky z tejto časti nie sú uplatniteľné.

(b) *Kedy a ako budú účastníci informovaní o rozhodnutí stiahnuť predbežné transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov z vysporiadania?*

(c) *Ako dlho budú účastníci musieť kryť svoje debetné pozície na svojich účtoch cenných papierov alebo finančných prostriedkov, ktoré vyplývajú zo stiahnutia z vysporiadania?*

(d) *Budú v prípade stiahnutia stiahnuté z vysporiadania všetky transfery, alebo len podsúbor transferov (napr. len nákupy cenných papierov, alebo len nákupy podskupiny účastníkov)?*

(e) *Ak len podsúbor transferov, aký postup sa bude uplatňovať pri určení, ktoré transfery a v akom poradí?*

5. *Môže byť v jurisdikcii SVCP vyhlásený úpadok alebo platobná neschopnosť retrospektívne (napr. na základe pravidla „nula hodín“) a môže to spôsobiť, že sa predbežné transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov stiahnu z vysporiadania?*

Od okamihu prijatia príkazu na registráciu prevodu nesmie účastník systému vyrovnania ani žiadna tretia osoba platne odvolať ani zrušiť príkaz na registráciu prevodu prijatý systémom vyrovnania a ani inak nesmie byť znemožnené vykonanie takéhoto príkazu. (Zákon č.510/2002 Čl. III. ods.16.)

6. *Opíšte, prosím, všetky okolnosti, za ktorých by transfery cenných papierov alebo finančných prostriedkov, ktoré boli definované ako konečné v odpovedi na otázku V.E.2 vyššie, mohli byť predsa stiahnuté z vysporiadania.*

Otázka nie je uplatniteľná.

- C. *Bol niekedy vyhlásený default akéhokoľvek účastníka v SVCP, alebo sa stal akýkoľvek účastník platobne neschopný?*

Áno.

1. *Uplatnili sa postupy podieľania sa na stratách?*

Neuplatnili sa.

2. *Opíšte, prosím, či ktorékoľvek z týchto defaultov alebo platobných neschopností viedli k stratám pre SVCP alebo jeho účastníkov, a ako boli absorbované.*

Nedošlo k stratám ani na strane Registra ani na strane akéhokoľvek účastníka.

VII. PREČERPANIE CENNÝCH PAPIEROV, POŽIČIAVANIE CENNÝCH PAPIEROV A NADVÄZNÉ (BACK-TO-BACK) TRANSAKCIE

SVCP v posledných rokoch realizovali mnohé prístupy zamerané na uspokojenie rastúcich požiadaviek na rýchlejšie vysporiadanie cenných papierov, najmä v spojitosti s cezhraničnými transakciami. Táto časť sa sústreďuje na viaceré súvisiace problémy, ktoré môžu nastať v spojitosti s týmito postupmi.

Prvá skupina otázok v tejto časti sa týka možnosti debetných pozícií na účtoch cenných papierov účastníkov v SVCP. Pretože tieto pozície vyjadrujú prípady, keď účastníkom bolo dovolené prevádzať cenné papiere, ktoré nemajú vložené v SVCP, spájajú sa samozrejme so značným rizikom, že SVCP nemusí byť schopný získať skutočné cenné papiere a vykonať všetky potrebné vysporiadania. Z tohto dôvodu je dôležité, aby účastníci chápali eventuálne podmienky, za ktorých takéto debetné pozície môžu vzniknúť, a aké opatrenia SVCP prijme na ich nápravu. Tieto otázky sa zameriavajú aj na opatrenia, ktoré SVCP môžu prijať na zníženie alebo zabránenie takýmto debetným pozíciám.

Existencia programu požičiavania cenných papierov v SVCP a podmienky, za ktorých sa pôžičky cenných papierov iniciujú, je ďalšou dôležitou témou, ktorej sa týkajú otázky v tejto časti. Účastníci potrebujú chápať, kedy SVCP zabezpečí, aby im bola poskytnutá pôžička cenných papierov, ako aj kedy cenné papiere, ktoré držia v depozite v SVCP, budú k dispozícii na požičanie pre iných. Existencia a podmienky programu požičiavania cenných papierov môžu mať tiež vplyv na schopnosť SVCP uľahčiť vysporiadanie za rôznych okolností, najmä pri nadväzných transakciách.

Nadväzná (back-to-back) transakcie predstavovali dôležitú tému, na ktorú sa sústredila *Správa o cezhraničnom vysporiadaní*, a predstavujú pár transakcií, pri ktorom sa vyžaduje, aby protistrana prijala a opätovne dodala tie isté cenné papiere v ten istý deň. Ich hlavnou výhodou je, že zamedzujú zbytočným finančným nákladom strany, ktorá kupuje a ďalej predáva cenné papiere.

Táto prax nepredstavuje žiadne mimoriadne riziko, keď dodávka nasleduje za skutočným konečným prijatím cenných papierov, keďže potom neexistuje žiadne riziko, že toto prijatie sa bude musieť stiahnuť. Zvlášť v spojitosti s cezhraničnými transakciami rozdiely v časovom rozvrhnutí cyklov vysporiadania alebo konečnosti viedli k vzniku praxe, v rámci ktorej SVCP za určitých okolností umožňujú následnú dodávku v rámci nadväzných transakcií predtým, ako sa prvotné prijatia cenných papierov stanú konečné, čím sa v skutočnosti poskytujú dočasné pôžičky cenných papierov (často jednodňové). Otázky v tejto časti sa snažia objasniť okolnosti, za ktorých toto nastáva, aby účastníci mohli chápať riziká, ktoré táto prax vyvoláva.

A. *Je možné, aby na účtoch cenných papierov v SVCP nastali debetné pozície (prečerpania)?*

Debetné zostavy na majetkových účtoch účastníkov nie sú povolené. Ďalšie otázky z tejto časti nie sú uplatniteľné.

1. Za akých podmienok by tieto debetné pozície mohli nastať?

(a) Vedú tieto podmienky vždy k vzniku debetných pozícií na účtoch cenných papierov, namiesto k neúspešným transakciám? Ak nie, vysvetlite, prosím, základ pre odlišné zaobchádzanie zo strany SVCP.

(b) Sú tieto situácie explicitne upravené v pravidlách a postupoch SVCP?

2. Ako dlho môžu tieto debetné pozície trvať? Ako dlho zvyčajne trvajú?
3. Ako sa debetným pozíciám na účtoch cenných papierov zabraňuje, ako sa naprávajú alebo riadia?
4. Aké postupy bude SVCP uplatňovať v prípade, ak debet nemožno napraviť? (napr. úpadok účastníka s debetným zostatkom na účte cenných papierov alebo nedostupnosť cenných papierov na trhu)
 - (a) Uplatňovanie opatrení podieľania sa na stratách, ktorými sa strata priraduje účastníkom?
 - (b) Absorbovanie straty systémom vysporiadania cenných papierov?
 - (c) Iné? Uvedte, prosím.

B. Za akých podmienok SVCP zabezpečuje požičiavanie cenných papierov na zabezpečenie vysporiadaní?

Požičiavanie cenných papierov nie je povolené. Ďalšie otázky z tejto časti nie sú uplatniteľné.

1. Je proces požičiavania cenných papierov automatický? Ak nie, opíšte, prosím, postupy, ktoré SVCP používa na určenie, či sa vykoná pôžička cenných papierov.
2. V ktorom bode sú účastníci informovaní, že im budú požičané cenné papiere, aby vykonali svoje vysporiadanie?
3. Ktoré cenné papiere uložené v SVCP sú oprávnené na požičiavanie? Majú účastníci opčné právo sprístupniť cenné papiere na požičiavanie, alebo je to záväzné?
4. Priraduje SVCP požičané cenné papiere ku konkrétnym účastníkom ako požičiavajúcim, alebo ku všeobecnému bloku cenných papierov dostupných na požičiavanie? Stane sa účastník, ktorého cenné papiere sú požičané, príkazcom v transakcii?

C. Ako SVCP vyrovnáva nadväzné transakcie?

1. Za akých podmienok sa inštrukcie na dodávku zadané účastníkmi, ktorí prijímajú a ďalej dodávajú cenné papiere v ten istý deň v rámci nadväzných transakcií, vysporiadávajú pri hodnote toho istého dňa?

Nadväzné transakcie sú povolené len v prípade, že na účet predávajúceho v medzibankovom platobnom systéme SIPS je pripísaná peňažná suma vo výške celkovej sumy obchodu v deň vysporiadania obchodu a člen (predávajúca strana) okamžite dáva túto skutočnosť na vedomie Regстру. Na základe potvrdenia tejto platby sú cenné papiere registrované na majetkovom účte kupujúceho.

- (a) Len ak účastník má cenné papiere v depozite v SVCP, ktoré boli prijaté na základe konečného transferu cenných papierov?

Áno, cenné papiere musia byť prijaté na základe konečného transferu.

- (b) Ak účastník má cenné papiere v depozite v SVCP, ktoré boli prijaté na základe predbežného transferu cenných papierov?

Nie.

- (c) Predtým, ako cenné papiere boli prijaté buď predbežne alebo konečne, ale keď existuje porovnaná inštrukcia na prijatie na tú istú alebo vyššiu hodnotu? Obmedzuje sa táto prax na trhy, v ktorých je porovnanie záväzné?

Nie.

- (d) Predtým, ako cenné papiere boli prijaté buď predbežne alebo konečne, ale keď tretia strana prisľúbila dodať SVCP cenné papiere tej istej alebo vyššej hodnoty? Musel poskytovateľ záruky samotný prijať cenné papiere na základe konečného transferu? Opíšte, prosím, ako SVCP hodnotí takéto prisľuby, a či sú ustanovené v písomných pravidlách a postupoch SVCP.

Nie.

- (e) Iné? Prosím, špecifikujte.

Otázka nie je uplatniteľná.

2. Opíšte, prosím, zavedené limity alebo kontrolné mechanizmy vo vzťahu ku ktorýmkoľvek mechanizmom vysporiadania back-to-back transakcií uvedeným vyššie vrátane obmedzení vo vzťahu k príslušným sumám alebo sumám spojeným s likviditou relevantných cenných papierov.

Žiadne limity alebo kontrolné mechanizmy nie sú zavedené.

3. Za akých podmienok sa platobné inštrukcie zadané účastníkmi v SVCP v rámci back-to-back transakcií vysporiadávajú pri hodnote toho istého dňa? Môžu účastníci používať výnos z následnej dodávky cenných papierov bez potreby poskytnutia úveru?

Vid'. VII C.1.

VIII. OPATRENIA NA RIADENIE RIZÍK

Táto časť rámca pre poskytovanie informácií je určená na opis systémov riadenia rizík, ktoré SVCP využíva. Správne riadenie rizík zahŕňa mnoho aspektov vrátane hodnotenia rizík a vstupu vrcholového manažmentu a predstavenstva do procesu riadenia rizík, najmä vo vzťahu k preskúmaniu nových produktov a služieb systémom vysporiadania cenných papierov. Interné a externé audity, ako aj dohľad orgánu dohľadu môžu tiež hrať významnú úlohu pri zabezpečení, aby prístup k riadeniu rizík bol správny a realizoval sa ucelene.

V spojitosti s rôznymi službami, ktoré SVCP môžu poskytovať, môžu vzniknúť mnohé rozdielne riziká. Počas poskytovania služieb vysporiadania sa SVCP môže napr. stať vystavený úverovému riziku, riziku správcu alebo riziku likvidity, ak buď explicitne alebo implicitne poskytne úver finančných prostriedkov alebo požičia cenné papiere účastníkom. SVCP môže pri poskytovaní služieb správy nadobudnúť úverové riziko, ak poskytuje finančné prostriedky tretím stranám alebo v mene tretích strán. Vo vzťahu k týmto rizikám sú možné rôzne prístupy k riadeniu rizík, predovšetkým používanie kolaterálu alebo limity angažovanosti v riziku. Otázky sa tiež zameriavajú na viaceré ďalšie ustanovenia alebo nástroje, ktoré môžu byť užitočné pre SVCP pri riadení alebo obmedzovaní rôznych rizík, ktorým sú vystavené, ale nemajú za cieľ vyčerpávajúco obsiahnuť všetky možné prístupy, ktoré SVCP môžu využívať.

A. *Opíšte, prosím, úlohy a povinnosti tých úsekov SVCP, ktoré zodpovedajú za riadenie rizík.*

1. *Opíšte, prosím, proces interného skúmania politiky a postupov riadenia rizík.*

Činnosť Registra je kontrolovaná odborom interného auditu NBS.

2. *Existuje politika riadenia rizík, ktorá sa zameriava na skúmanie a schvaľovanie nových produktov a služieb poskytovaných systémom vysporiadania cenných papierov? Na akej úrovni organizácie dostáva nový produkt alebo služba schválenie z hľadiska riadenia rizík?*

Všetky zmeny systému (vrátane novej technickej špecifikácie alebo rozšírenia funkcionality systému) podliehajú schvaľovaciemu procesu v Bankovej rade NBS.

3. *Má SVCP funkciu riadenia rizík, ktorá je jasne nezávislá od prevádzkovej alebo marketingovej funkcie a má právomoc nad nimi?*

Nie, Register nevykonáva funkciu riadenia rizika.

4. *Skúma predstavenstvo politiku a postupy riadenia rizík? Má predstavenstvo výbor pre riadenie rizík alebo výbor pre audit?*

Otázka nie je uplatniteľná.

B. *Opíšte, prosím, všetky interné alebo externé audity, resp. preverenia orgánom dohľadu / regulátorom, ktoré sa vykonávajú vo vzťahu k SVCP.*

1. *Kto vykonáva audit alebo preverenie?*

Audit nad činnosťou Registra vykoná odbor interného auditu NBS.

2. *Aký je rozsah auditu alebo preverenia?*

(a) Uvedte, prosím, či a ako venuje pozornosť dostatočnosti mechanizmov vnútornej kontroly a ich dodržiavaniu.

Audit kontroluje dodržiavanie pravidiel a postupov činnosti Registra.

(b) Uvedte, prosím, či a ako sa sústreďí na to, ako SVCP dodržiava svoje pravidlá a postupy.

Prevádzkový poriadok ustanovujúci pravidlá a postupy vedenia Registra kontroluje interný audit.

3. Aká je početnosť auditov alebo previerok?

Najmenej 1-krát ročne.

4. Sú správy z auditov alebo previerok dostupné účastníkom na preskúmanie?

Nie.

C. *Analyzujte, prosím, či SVCP je spôsobilý robiť oceňovanie (t. j. oceňovanie podľa trhovej hodnoty) cenných papierov, ktoré drží.*

Nasledujúce otázky nie sú uplatniteľné, lebo Register nedrží cenné papiere.

1. Opíšte, prosím, ako tieto ocenenia využívajú systémy regulácie rizík v SVCP?

2. Ako často sa cenné papiere preceňujú?

3. Ktoré zdroje sa používajú na oceňovanie cenných papierov?

(a) Ktoré externé zdroje cien alebo údajov sa používajú?

(b) Ak sa používajú modely tvorby cien, opíšte, prosím, ako sa tieto modely vyberajú a ako sa získavajú vstupy do modelov.

D. *Opíšte, prosím, či SVCP má záložné právo na cenné papiere držané v ňom alebo prevádzané prostredníctvom neho.*

Register nemá záložné právo na žiadne cenné papiere držané v ňom alebo prevádzané prostredníctvom neho. Nasledujúce otázky nie sú uplatniteľné.

1. Vzťahuje sa toto záložné právo len na cenné papiere vlastnené samotnými účastníkmi, alebo sa vzťahuje na cenné papiere, požitky z ktorých vlastní klienti účastníkov?

2. Za akých okolností a akým spôsobom toto záložné právo umožňuje SVCP používať cenné papiere?

E. *Opíšte, prosím, okolnosti, za ktorých SVCP vyžaduje kolaterál na obmedzenie alebo zmiernenie rizík.*

Register nevyžaduje kolaterál na obmedzenie alebo zmiernenie rizík. Ďalšie otázky z tejto časti nie sú uplatniteľné.

1. Riadi SVCP vlastný kolaterálový systém?

2. Má SVCP spoločný kolaterálový systém s iným SVCP alebo platobným systémom?

3. Môže byť kolaterál v SVCP vložený a vrátený v ten istý deň?

4. Aké druhy transakcií v SVCP sú spojené s použitím kolaterálu?

5. Aká politika existuje vo vzťahu k druhu používaného kolaterálu alebo vyžadovaným korekčným úpravám?
6. Ako sa vypracúvajú a revidujú metodiky oceňovania kolaterálu?
7. V akom rozsahu sa politika týkajúca sa kolaterálu opisuje v pravidlách a postupoch SVCP?

F. *Opíšte, prosím, používanie limitov vystaveniu sa v riziku v SVCP na monitorovanie alebo reguláciu rizík.*

Register nepoužíva limity na monitorovanie alebo reguláciu rizík. Nasledujúce otázky nie sú uplatniteľné.

1. Vysvetlite, prosím, druhy používaných limitov a angažovanosti, na ktoré sa vzťahujú.
2. Vzťahujú sa limity na všetkých účastníkov, resp. na iné SVCP, s ktorými je SVCP spojený? Aké sú výnimky vo vzťahu k týmto limitom?
3. Vzťahujú sa limity na účastníkov individuálne alebo súhrnne, alebo oboje?
4. Vzťahujú sa limity na implicitne, ako aj explicitne poskytnuté úvery alebo cenné papiere (napr. ak sú povolené následné dodávky cenných papierov na základe predbežnej, ale nie konečnej dodávky cenných papierov)?
5. Odmietne SVCP automaticky transakcie, ktoré prekračujú limity, alebo sa súlad určuje ex-post?
6. Ako sa vypracúva a reviduje politika v oblasti limitov?
7. V akom rozsahu sa politika limitov opisuje v písomných pravidlách a postupoch SVCP? Kde je zakotvená ďalšia právomoc na určovanie a menenie politiky v oblasti limitov?

G. *Opíšte, prosím, ďalšie mechanizmy kontroly na zmiernenie alebo zníženie rizík v SVCP.*

1. Sú SVCP alebo jeho účastníci spôsobilí nepretržite monitorovať účty účastníkov počas spracovania?

Čiastočne. Po každom uskutočnenom obchode Register posiela členovi registra doklad o obchode a výpis z majetkového účtu. Doklady sú zasielané poštou.

2. Existuje zvláštny režim regulácie rizík, ktorý SVCP bude uplatňovať voči účastníkovi, o ktorom je známe, že má finančné ťažkosti?

Neexistuje zvláštny režim regulácie rizík.

3. Má alebo riadi SVCP mechanizmy podieľania sa na stratách iné ako tie, ktoré sa uplatňujú pri udalostiach defaultu a ktorým sa venuje pozornosť v časti VI vyššie? Sú tieto bloky aktiv na krytie strát vopred financované účastníkmi?

Register nemá žiadne mechanizmy podieľania sa na stratách.

IX. PREVÁDZKOVÉ RIZIKÁ

Prevádzkové poruchy v SVCP môžu obmedziť schopnosť účastníkov dostať sa k svojim aktívam držaným v SVCP a zabrániť im dodržať svoje záväzky voči ostatným, s potenciálnym efektom prenesenia na ďalšie platobné systémy, systémy zúčtovania a systémy vysporiadania. Dlhodobé problémy by okrem toho mohli znížiť alebo zamedziť obchody spojené s dotknutými cennými papiermi, so závažnými dôsledkami pre účastníkov trhu.

Je dobrou praxou obmedziť prevádzkové riziká pomocou nadbytku kapacity a udržiavania účinných mechanizmov internej kontroly vo vzťahu k činnosti SVCP. SVCP musí mať pre prípad neodvratného problému alebo prírodnej katastrofy tiež zavedený dobre premyslený plán kontinuity obchodnej činnosti, ktorý venuje pozornosť všetkým obchodným funkciám a zdrojom, ktoré SVCP potrebuje na obnovenie činnosti.

A. *Poskytnite, prosím, ohodnotenie prevádzkovej spoľahlivosti počítačových a iných systémov, ktoré SVCP používa vrátane akýchkoľvek kritérií, ktoré SVCP používa interne na tento účel.*

1. Aká je percentuálna doba bezporuchovosti systémov, ktoré SVCP používa?

(a) Celého systému ako celok?

99,9%

(b) Rozdelená na hlavné komponenty? (napr. komunikačná sieť, centrálna spracovateľská jednotka)

Komunikačná sieť 99,9%.

(c) Počas rozhodujúcich období spracovania?

99,9%

2. Zažil SVCP väčšie prevádzkové problémy počas posledných dvoch rokov?

Nie.

(a) Nastalo omeškane vysporiadania, prerušenie alebo iná porucha z dôvodu prevádzkových problémov počas tohto obdobia?

Nie.

(b) Opíšte, prosím, povahu akýchkoľvek takýchto problémov.

Otázka nie je aktuálna.

B. *Opíšte, prosím, plánovanie nepredvídaných udalostí alebo obnovy po haváriách v SVCP.*

1. Má SVCP zavedený formálny plán nepretržitosti pracovnej činnosti?

Áno, Register má plán nepretržitosti pracovnej činnosti.

2. Je tento plán k dispozícii na preskúmanie účastníkmi?

Nie.

3. Ako často sa tento plán testuje? Sú v tom zapojení aj účastníci v SVCP?

Najmenej dvakrát za rok.

4. Ktoré sú hlavné prvky plánu nepretržitosti obchodnej činnosti?

Prevádzkovanie záložného pracoviska Registra.

5. Ako dlho bude SVCP trvať, kým obnoví činnosť, ak sa základné systémy stanú nepoužiteľné?

2-4 hodiny

C. Ktoré sú hlavné črty mechanizmov vnútornej kontroly týkajúcich sa činnosti a bezpečnosti v SVCP (napr. mechanizmy riadenia zmien alebo mechanizmy týkajúce sa diaľkového prístupu)?

1. Opíšte, prosím, zavedené kontrolné mechanizmy alebo bezpečnostné postupy na zabezpečenie, aby SVCP konal len na základe autentických inštrukcií na vysporiadanie od právoplatných účastníkov.

V súčasnosti komunikácia s Registrom prebieha faxom a je obmedzená len na členov Registra. Všetky inštrukcie musia obsahovať odtlačok úradnej pečiatky a podpisy oprávnených zástupcov člena registra podľa podpisového vzoru.

2. Sú interné prevádzkové a bezpečnostné kontrolné mechanizmy zahrnuté do vnútorného, resp. externého auditu SVCP?

Áno. Vnútroň audit pri kontrole skúma aj dodržiavanie kontrolných mechanizmov uvedených vyššie (viď. IX.C.1.)

3. Vzťahujú sa na interné prevádzkové a bezpečnostné kontrolné mechanizmy požiadavky regulátorov platné pre SVCP?

Nie.

D. Ukladá SVCP minimálne prevádzkové alebo výkonnostné normy pre tretie strany (napr. poskytovateľov komunikačných služieb)?

Register neukladá žiadne normy pre tretie strany.

1. Ako SVCP zabezpečuje, aby sa takéto normy plnili nepretržite, a aké sankcie má SVCP k dispozícii, ak nie sú splnené?

Otázka nie je uplatniteľná.

2. Ako SVCP rozdeľuje straty, ktoré sú spôsobené vinou prevádzkových problémov zapríčinených tretími stranami?

Otázka nie je uplatniteľná.